

۲۰۱۹/۰۴/۰۴

دوچي ویلي

د هند او پاکستان ترمنځ جنجال تر ډیره افغانان اغیزمن کړي

د هند او پاکستان د جنجال وروسته د پاکستان د هوايي حریم بندښت هندوستان ته د تداوی، زده کړو او سوداگریزو له پاره د افغانانو تگ ستونزمن کړی دی. افغانان اوس په ډیرو پیسو د ایران د هوايي حریم له لارې هند ته سفر کوي.

د سوداگریزو او مسافر وړونکو الوتکو پرمخ د پاکستان د هوايي حریم بندیدل د دې سبب شوي دي چې افغانان اوس د ایران د هوايي حریم له لارې هند ته سفرونه وکړي. هندوستان د افغانستان له پاره ستر سوداگریز ملگری دی او په دې وروستیو کې د دواړو هیوادونو ترمنځ د هوايي دهلیز له لارې د توکو راکړه ورکړه هم پیل شوي وه. په دې ترتیب د کابل او دهلي ترمنځ د الوتکې سفر چې مخکې یوازې دوه نیم ساعته پرواز وو، اوس شاوخوا پنځو ساعتونو ته اوږد شوی دی.

د الوتکې د مزل اوږدیدل د دې سبب ګرځیدلي دي چې الوتکې لا ډیر تیل مصرف کړي او په پایله کې مسافرین اړ دي چې د کابل او دهلي ترمنځ د پرواز له پاره لا ډیره کرایه ورکړي.

ډیر افغانان هندوستان ته د دوی په خبره د ښې درملنې له پاره ځي. په کابل کې میشت ۳۷ کلن دوکاندار قسیم د شکرې د ناروغۍ د درملنې له پاره په دوامداره توګه هندوستان ته سفرونه کوي. هغه وايي چې نوي دهلي ته اوس دوه طرفه ټکټ دوه برابره لوړ شوی او ۷۰۰ ډالرو ته رسیدلی دی چې دا ډیرې پیسې دي. قسیم وویل: «زما ټول درمل خلاص شوي او اوس باید هرڅومره چې ژر امکان ولري بیرته هندوستان ته سفر وکړم.» نوموړي زیاته کړه چې د هغه ځینې ملګري په هندوستان کې پاتې شوي ځکه د بیرته راتګ له پاره یې پیسې نه درلودې. قسیم پوښتنه کوي چې آیا پوهیږئ چې دا څومره ستونزمن کار دی؟

پنځه ویشټ کلن عبدالرحمن میرزایي د هند په هریانا ایالت کې د ماسټري په کچه زده کړې کوي. د نورو افغانانو په څیر هغه هم ډاډه نه دی چې دا ځل به د اورې په رخصتو کې بیرته افغانستان ته ستون شي او که نه. میرزایي وویل: «د افغانانو او افغان زده کوونکو له پاره دا ډیر بد وضعیت دی. ډیر هغه زده کوونکي چې هندوستان ته (د لوړو زده کړو له پاره) راغلي بډایه نه دي او د ټکټونو د اخیستو وس نه لري.

د پاکستان د هوايي حریم خلاصیدل

په پاکستان او د دې هیواد د سترو هوايي ډګرونو له لارې زیاتره هوايي سوداگریز ترافیک بیرته عادي حالت ته ګرځیدلی دی خو لا هم ځینې هغه نړیوالې لارې چې د پاکستان له هوايي حریم څخه تیرېږي، ترلې پاته دي. د

پاکستان د هوايي چلند د ادارې يوه چارواکي وويل چې (د پاکستان) هوايي حریم په قسمي توگه ترلی دی خو زیاتوي چې د هوايي حریم د خلاصون او یا بندښت په هکله کې به نن د (پاکستان په وخت) د ماښام پر شپږو بجو پرېکړه وشي. نوموړي په دې هکله چې کومې لارې به اغیزمنې شي، له تبصرې کولو ډډه وکړه. رويترز خبري اژانس پخپل رپوټ کې لیکلي دي چې د سه شنبې په ورځ، د کام ایر او آریانا افغان هوايي شرکت په نامه د افغانستان د دوو هوايي شرکتونو ویندویانو وویل چې دوی لا هم نوي ډهلي ته مستقیم پروازونه نه لري. د آریانا هوايي شرکت د پیردونکو د خدماتو مدیر سید ادریس زیوري وویل چې د پاکستان له لوري د هوايي حریم د بندښت له کبله آریانا هوايي شرکت چې هندوستان ته په اونی کې څلور مستقیم پروازونه لري، ۵۵۰ زره امریکایي ډالره زیان لیدلی دی. د کام ایر هوايي شرکت د پیردونکو د اړیکو مدیر محمد یوسف ظاهر بیا وایي چې په دې موده کې د مصارفو د لوړوالي او د ټکټونو د نه خرڅلاو له کبله کام ایر شرکت ۱ میلیون ډالره زیان کړی دی.

بل لوري ته د سپایس جټ په نامه هندي هوايي شرکت د کابل او ډهلي ترمنځ مستقیم پروازونه لغو کړي دي. په دې هکله د تبصرې له پاره د یاد هندي شرکت ویاند پر مکررو هڅو سربېرو ونه موندل شو. هندوستان تر پاکستان وروسته د افغاني توکو د صادراتو له پاره دوهم ستر بازار دی. د نړیوال بانک، سوداگریز نړیوال سازمان او د ملگرو ملتونو د شمیرو له مخې په ۲۰۱۶م کال کې یادو دواړو هیوادونو ته د افغانستان د صادراتو کچه ۸۶ سلنه وه.

د افغانستان د سوداگری او صنایعو خونې د ویاند جان آقا نوید په حواله د پاکستان د هوايي حریم د بندیدو له کبله د هوايي توکو د لیرد را لیرد په بیو کې ۶۶ سلنه زیاتوالی راغلی دی چې له امله یې صادراتونکي شرکتونه له یو لړ زیانونو سره لاس او گریوان دي.

په مجموع کې د پاکستان د هوايي حریم د بندیدو له کبله افغاني سوداگرو شاوخوا ۱ میلیون ډالر زیان لیدلی دی، ځکه دوی اوس د مستقیمې لارې پر ځای د ایران له هوايي حریم څخه کار اخلي. د افغانستان د سوداگری او صنایعو خونې ویاند نوید وویل: «که چېرته مور زیان وینو، پاکستان هم زیان ویني.»